

Ekstramøte i NUIT		
Møte	6/2020	
Dato	15. oktober 2020	
Tid	08:30 – 10:30	
Sted	Skype-møte – lenke til oppkobling ligger i møteinnkallingen i kalenderen	
Medlemmer	Christine Bergland (Direktoratet for e-helse) Ole Johan Kvan (Helse Sør-Øst RHF) Erik M. Hansen (Helse Vest RHF) Per Olav Skjesol (Helse Midt-Norge RHF) Bjørn Nilsen (Helse Nord RHF) Asbjørn Finstad (KS) Terje Wistner (KS) Helge Garåsen (Trondheim kommune)	
	Wenche P. Dehli (Kristiansand kommune) Richard Åstrand (Oslo kommune) Terje Jørgensen (Bodø kommune) Kristin Brekke (Bergen kommune) Jo Winding Harbitz (Hesledirektoratet) Roger Schäffer (Folkehelseinstituttet) Anne-Lise Härter (Apotekforeningen) Egil Johannesen (Fastlegerepresentant)	
Observatører	Darlén Gjølstad (Helse- og omsorgsdepartementet) Bodil Rabben (Norsk Helsenet SF)	

Sak	Agenda NUIT	Tidspunkt	Sakstype
35/20	Godkjenning av innkalling og dagsorden	08:30	Godkjenning
36/20	Veikart for nasjonale e-helseløsninger	08:32	Drøfting
37/20	Eventuelt	10:25	

Sak	Tema	Sakstype
35/20	Godkjenning av innkalling og dagsorden	Godkjenning
	Forslag til vedtak: NUIT godkjenner innkalling og dagsorden.	
36/20	Veikart for nasjonale e-helseløsninger	Drøfting
	Direktoratet for e-helse har fått i oppdrag å utarbeide et veikart for utvikling og innføring av nasjonale e-helseløsninger i helse- og omsorgssektoren innen 1. november 2020. Hensikten med saken er å drøfte utkast til veikart som ligger vedlagt. Vedlegg 1A og 1B sendes medlemmene. Dokumentene publiseres først på ehelse.no når de er i endelig versjon.	Vedlegg 1: Toppnotat Veikart for nasjonale e-helseløsninger Vedlegg 1 A: Veikart for utvikling og innføring av nasjonale e-helseløsninger 2021-2025 (versjon 0.8) Vedlegg 1 B: Underlag for "Veikart for utvikling og innføring av nasjonale e-helseløsninger 2021-2025" (versjon 0.8)
	Forslag til vedtak: NUIT ber Direktoratet for e-helse ta med seg innspillene gitt i møtet i det videre arbeidet.	
37/20	Eventuelt	

Til Møte 6/20
Dato 15.10.2020
Saksnummer 36/20
Type Drøfting

Fra Karl Stener Vestli
Saksbehandler Elin Høyvik Kindingstad

Veikart for nasjonale e-helseløsninger

Forslag til vedtak

NUIT ber Direktoratet for e-helse ta med seg innspillene gitt i møtet i det videre arbeidet.

Hensikt med saken

Direktoratet for e-helse har fått i oppdrag å utarbeide et veikart for utvikling og innføring av nasjonale e-helseløsninger i helse- og omsorgssektoren innen 1. november 2020.

Hensikten med saken er å drøfte utkast til veikart som ligger vedlagt.

Vi gjør oppmerksom på at det er versjon 0.8 av dokumentene som sendes ut, og det må derfor anses som arbeidsdokumenter. Språkvask, strukturering av avsnitt, figurer og tekst er derfor ikke endelig og dokumentene må vurderes deretter.

Vi ber medlemmene i NUIT om å kvalitetssikre den informasjonen som står om virksomheten/gruppen man representerer. Legg korrigeringsene inn i dokumentet, og send det i retur til nasjonalt.portefoljekontor@ehelse.no innen mandag 19. oktober.

Bakgrunn

Behovet for digitalisering i helse- og omsorgssektoren er omfattende, og det gjenspeiles i aktivitetsnivået. Den nasjonale e-helseporteføljen består i dag av 52 prosjekter og programmer, som samlet er et viktig bidrag til å realisere nasjonal e-helsestrategi. Covid-19-pandemien har styrket fokuset på behovet, mulighetene og motivasjonen for digitalisering, og det forventes at erfaringene fra 2020 vil prege både prioriteringer og investeringsvilje i årene som kommer. Samtidig er det en politisk målsetning å etablere en sterkere nasjonal samordning av digitaliseringsarbeidet i helse- og omsorgssektoren, for å legge til rette for gode og likeverdige helsetjenester på tvers av virksomhetene og omsorgsnivåene.

Helse- og omsorgssektoren har i fellesskap utarbeidet en nasjonal e-helsestrategi som skal gi retning for dette arbeidet. Strategien støtter opp om de overordnede målene gitt i ulike stortingsmeldinger, inkludert Nasjonal helse- og sykehusplan 2020-2023, Meld. St. 7 (2019-2020). Det er nå behov for et veikart som tydeliggjør hvordan sektoren sammen kan realisere denne strategien.

Det er allerede betydelig aktivitet for å nå disse målene, så når det nå skulle lages et veikart var det behov for å avgrense hva den første versjonen av veikartet skulle omfatte. I denne runden tar veikartet for seg de nasjonale e-helseløsningene, og hvordan de bidrar til å nå strategiske mål.

Løsningene som er kartlagt er Kjernejournal, Helsenorge, e-resept, meldingsutveksling og felles grunnmur, og det er sett i sammenheng med Akson felles kommunal journal og helhetlig samhandling steg 1.

Denne avgrensningen er i tråd med oppdraget:

"Departementet [...] ber Direktoratet for e-helse om å utarbeide et strategisk veikart for utvikling og innføring av nasjonale e-helseløsninger i helse- og omsorgssektoren. [...]"

Departementet ber om direktoratet utarbeider et veikart som inneholder:

- en samlet oversikt over planer for aktørenes innføring og bruk av nasjonale e-helseløsninger, herunder pasientens legemiddelliste, elektronisk meldingsutveksling, dokumentdeling via kjernejournal og deling av kritisk informasjon i kjernejournal
- analyse og konkretisering av sentrale avhengigheter mellom tiltakene, forutsetninger og konsekvenser for aktørene knyttet til innføring og bruk av de nasjonale e-helseløsningene
- beskrivelse av sammenhengen mellom eksisterende e-helseløsninger, pågående tiltak i nasjonal e-helseportefølje og Akson
- beskrivelse av avhengigheter til aktørenes planer for modernisering av journalsystemene, herunder Helseplattformen i Helse Midt-Norge, journal- og kurveløsninger i de øvrige tre regionale helseforetakene, og ev. andre pågående prosjekter som kan ha nasjonal betydning

Veikartet bør i tillegg synliggjøre planer for arbeidet med velferdsteknologisk knutepunkt som er under utredning gjennom Nasjonalt velferdsteknologiprogram og planer for digital hjemmeoppfølging, jf. mål i Nasjonal helse- og sykehusplan 2020-2023, Meld. St 6 (2019-2020)."

For å starte arbeidet med et veikart var det et behov for å få et felles situasjonsbilde av disse løsningene. Hvor langt har vi kommet på de ulike tjenestene i de nasjonale e-helseløsningene og hva er status og utfordringer fremover? Det er også gjort en kvalitativ beskrivelse av nytte.

Analysen av de nasjonale e-helseløsningene viser at pågående utvikling og innføring dekker følgende områder:

- Innbygger skal ha mulighet for å administrere behandlingsforløp, digital dialog og innsynstjenester gjennom Helsenorge
- Helsepersonell skal ha tilgang til pasientens legemiddelliste
- Helsepersonell skal ha tilgang til en oppdatert og autoritativ beskrivelse av kritisk informasjon
- Helsepersonell skal ha tilgang til journaldokumenter uavhengig av hvor pasienten har mottatt helsehjelp

I underlaget til veikartet (vedlegg 1 B) finnes informasjon om nye tjenester på de nasjonale e-helseløsningene, men de er i en konseptfase og det foreligger ikke tilstrekkelige planer til at det er mulig å inkludere dette i et veikart nå. I samme dokument finnes også informasjon om tjenestene som er tatt i bruk.

Veikartet inkluderer planer for digital hjemmeoppfølging og utbredelse av eksisterende og nye meldingsstandarder, da dette ble spesifisert i oppdraget fra departementet.

Målet er at veikartet skal gi en oversikt over pågående aktiviteter, status og planer fremover, og kan være et beslutningsgrunnlag for prioritering og finansiering av e-helsetiltak i årene som kommer.

Prosess for innspill til veikart

For å utarbeide veikartet har det vært gjennomført bilaterale møter med Helsedirektoratet, KS og utvalgte kommuner, Norsk Helsenett og de regionale helseforetakene. Det har også vært gjennomført møter med pasient- og brukerorganisasjonene og fag- og interesseorganisasjonene som har medlemmer i nasjonale utvalg. Den delen av veikartet som omhandler Helsenorge har vært behandlet i produktstyret for Helsenorge.

Veikartet har blitt presentert og fått innspill fra Områdeutvalget for samhandling og Nasjonal arena for fag- og interesseorganisasjoner.

Metodikk for utarbeidelse av veikart

Utvikling og innføring av nasjonale e-helseløsninger gjennomføres ikke som ett enkelt prosjekt, men gjennom flere prosjekter og programmer, i flere virksomheter og ofte i kombinasjon med andre regionale eller kommunale endringer. Den fragmenterte gjennomføringen gjør det utfordrende å få oversikt over den faktiske fremdriften på den nasjonale nivået og å identifisere overordnet status og utfordringer i det videre arbeidet.

For å etablere en felles forståelse av hvor langt sektoren som helhet har kommet på veien til å ta i bruk nasjonale e-helseløsninger og for å forstå hvilke grep som må tas i det videre arbeidet, er det utarbeidet en metodikk for å tydeliggjøre dette.

For å få en oversikt over hvor langt sektoren har kommet i prosessen med å skape verdier med de ulike tjenestene på de nasjonale e-helseløsningene, er det etablert en verdikjede med følgende faser:

For å bedre forstå status, utfordringene i det videre arbeidet og etablere et grunnlag for prioritering har vi gjort følgende vurderinger:

- Kvalitativ beskrivelse av nytte
- En vurdering av status og utfordringene fremover knyttet til:
 - finansieringsplaner
 - tilslutning blant aktørene
 - tilrettelegging hos aktørene (både de som skal dele og de som skal lese informasjon)
 - avhengigheter til andre tiltak

De nasjonale e-helseløsningene er omfattende løsninger og tilbyr ulike tjenester som aktørene kan ta i bruk. Eksempler på tjenester er kritisk informasjon i kjernejournal eller timeavtaler i helsenorge. De ulike tjenestene er i forskjellige faser i verdikjeden og kan ha egne utfordringer i det videre arbeidet. For å sikre en god forståelse av situasjonen har vi i veikartet benyttet metodikken på hver enkelt tjeneste i de nasjonale e-helseløsningene.

Hva ligger i veikartet?

Veikartet skal gi en oversikt over veien videre for de delene av nasjonale e-helseløsninger som er under utvikling og innføring. Veikartet omhandler derfor de tjenestene på nasjonale e-helseløsninger som er i fasene *Nasjonal tilrettelegging*, *Tilrettelegging i helse- og omsorgstjenester* eller *Endring i virksomhetene*. Tjenester som ligger i konseptfasen har ikke tilstrekkelige planer til at det er mulig å skissere et veikart nå.

Veikartet omfatter derfor følgende:

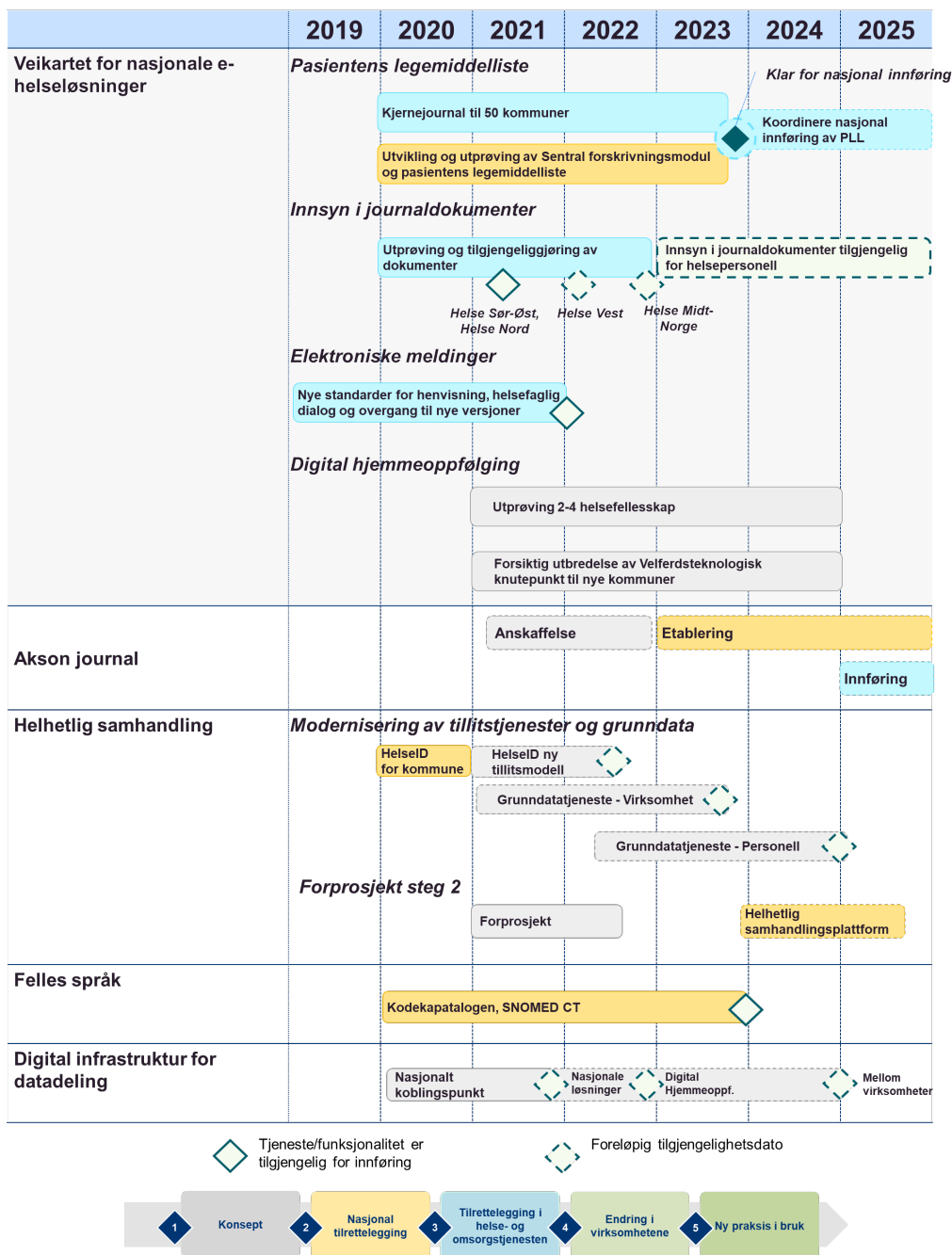
- Innbygger skal ha mulighet for å administrere behandlingsforløp, digital dialog og innsynstjenester gjennom Helsenorger
- Helsepersonell skal ha tilgang til pasientens legemiddelliste
- Helsepersonell skal ha tilgang til en oppdatert og autoritativ beskrivelse av kritisk informasjon
- Helsepersonell skal ha tilgang til journalldokumenter uavhengig av hvor pasienten har mottatt helsehjelp

I oppdraget ble det spesifisert at veikartet også skulle omfatte planer for digital hjemmeoppfølging og utbredelse av eksisterende og nye meldingsstandarder.

Veikart for utvikling og innføring av nasjonale e-helseløsninger

Skissen under viser en oppsummering av veikartet sammen med tiltakene som ble foreslått som en del av forprosjektet for helhetlig samhandling og felles kommunal journalløsning.

Dette er en 0.8-versjon og aktørenes planer er ikke kvalitetssikret.

I figuren har vi valgt å utelate veikartet for helsenorge, primært for at videre innføring av de tilgjengelige tjenestene i liten grad har avhengigheter til de andre tiltakene.

Veikartet viser følgende:

- I perioden frem til 2023/2024 gjennomføres utvikling og utprøving av sentral forskrivningsmodul og pasientens legemiddelliste. Nasjonal innføring som omfatter alle aktører kan starte når det er etablert en skalerbar forvaltning av tillitsøkende tjenester.

- Innsyn i journaldokumenter fra spesialisthelsetjenesten kommer gradvis frem mot 2022/2023. Dette er avhengig av en skalerbar forvaltning av tillitsøkende tjenester og en operasjonalisert tillitsmodell
- Tjenestebasert adressering er planlagt innført medio 2021, nye standarder for henvisning og overgang til siste versjon av epikrise og PLO-meldinger er planlagt innført medio 2022, mens helsefaglig dialog og overgang til siste versjon av rekvisisjon og svare er slutten av 2022.
- Digital hjemmeoppfølging er et område hvor det er behov for å høste erfaringer gjennom ulike utprøvinger.
- Innføring av en skalerbar forvaltning av tillitsøkende tjenester og implementering av omforente krav for håndtering av tilgangsstyring for deling av dokumenter og data (felles tillitsmodell) gjennom de nasjonale samhandlingsløsningene er på kritisk sti.

Forutsetninger

I veikartsdokumentet (vedlegg 1 A) ligger en vurdering av status og utfordringene fremover som må håndteres for at veikartet skal være realistisk og forutsigbart. I tillegg er det noen overordnede forutsetninger knyttet til det prosessuelle og hva som må på plass for å etablere samhandling.

Forutsetninger knyttet til gjennomføring av prosessene:

Det bør vurderes å gjøre en prioritering av hvilke tjenester man arbeider for å få fullt innført slik at investeringene kan gi tidligere gevinster, samfunnsøkonomisk lønnsomhet og skaper forutsigbarhet for aktørene i sektoren og innbyggere

Det bør vurderes om det skal stilles krav til at tjenestene på de nasjonale e-helseløsningene skal tas i bruk

Det er behov for en nasjonal pådriverkraft for innføring

Det må etableres ulike standarder som en del av den nasjonale tilretteleggingen, og det bør utvikles felles helsefaglige veiledere på utvalgte områder.

Forutsetninger knyttet til å etablere nasjonal samhandling:

De nasjonale tjenestene for tilgangsstyring må videreutvikles for å kunne håndtere nasjonal skalering

Aktørene må innføre løsninger for å identifisere og verifisere brukere på høyt sikkerhetsnivå

Vedlegg

- Vedlegg 1 A:
Veikart for utvikling og innføring av nasjonale e-helseløsninger 2021 – 2025 (versjon 0.8)
- Vedlegg 1 B:
Underlag for "Veikart for utvikling og innføring av nasjonale e-helseløsninger 2021 – 2025"
(versjon 0.8)